

DENUMIRI CROMATICE RECENTE DE ORIGINE STRĂINĂ

Florica Dimitrescu

Universitatea din București / Academia Română

Résumé. *Dénominations récentes de couleur d'origine étrangère.* Dans l'article qui suit, l'auteur s'occupe, en poursuivant autres études sur le même thème, celui des chromatismes, des origines de quelques nouvelles dénominations de couleur. Toutes ces dénominations formées de termes indépendants ou de syntagmes chromatiques on les a extraits de la presse récente. On doit souligner que la grande majorité de ces dénominations n'appartiennent pas à la langue parlée, mais elles figurent dans le langage de la presse et, par conséquent, elles devaient être signalés et, en quelque sorte, expliquées. Leur évolution dans la langue roumaine devra être suivie. Les exceptions déjà intégrées dans la langue roumaine sont extrêmement peu nombreuses parmi les dénominations présentes dans cet article. Si dans les dix années suivantes elles ne seront pas attestées en roumain, on ne les consignera dans les éditions futures du Dictionnaire des mots récents.

Mots-clés: *dénomination, couleur, emprunt, barbarisme, assimilation.*

*Dedicat Elenei Dragoș, în semn de prețuire,
împreună cu un gând frumos pentru aniversare!*

Numele culorilor, al nonculorilor și al nuanțelor lor face parte din aria lexicală de bază a oricărei limbi, printre care și a limbii noastre. De menționat că primele culori întâlnite de om au fost cele din natură, în special la florile și la legumele cultivate de acesta. Credem că este necesar de amintit aici că termenul generic *floare* avea în limba veche și sensul “culoare”, fapt asupra căruia mi-a atras atenția colega Iulia Mărgărit – specialistă în dialectologie de la Institutul de lingvistică din București, căreia îi mulțumesc și pe această cale – din motivul foarte simplu, indicat în DA, s.v. *floare*, că în slavă termenul *cvet* avea ambele accepții, “floare” și “culoare”. Ceea ce este specific și demn de semnalat pentru limba română este că, încă din anul 1882, deci de acum 137 de ani, câmpul semantic al culorilor a format obiectul de studiu al unui tânăr de 35 de ani, preot, învățător, folclorist și etnolog, Simeon Florea Marian. Acesta, ales cu un an

mai devreme membru al Academiei Române, a publicat volumul intitulat *Chromatica poporului român*. Prin această lucrare, autorul – fidel concepției marelui B. P. Hasdeu – „a contribuit la punerea bazelor etnografiei românești prin mari lucrări de sinteză asupra culturii populare“ (DMAR, s.v. *Marian, Simeon Florea*). În istoria lexicului limbii române, la micul număr de culori pe care le întâlnim în textele românești vechi cu caracter religios, s-au adăugat altele, în special pentru a denumi nuanțele multiple ale acestora, prin împrumuturi, în perioada mai veche, din limbile slave și din turcă, iar mai de curând în special din franceză și din italiană; asupra cercetării acestora s-a aplecat un mare număr de specialiști care, însă, de circa 30 de ani, deci după revoluția tinerilor din decembrie 1989, se confruntă cu o adevărată „avalanșă” de noi denumiri de nuanțe provenite, cele mai multe, din limba engleză. În măsura posibilului, le vom exemplifica pe unele dintre acestea și vom încerca să le urmărim destinul în interiorul limbii noastre de astăzi, nu înainte de a face trei mențiuni:

1) În această lucrare m-am bazat exclusiv pe termenii și sintagmele cromatice excerptate de mine din ziarele și revistele indicate la bibliografie. Unele elemente cromatice au fost discutate și în alte lucrări, dar, în general, fără a li se nota data apariției, de exemplu, nuanța *magenta* a fost înregistrată, în context, în Chelaru-Murăruș, DNC, p. 210.

2) Este de remarcat că, dintre sursele noilor elemente lexicale, cele mai numeroase exemple aparțin suplimentului ziarului *Adevărul*, WP (*Weekend plăcut*) care are o rubrică de modă ce figurează, de obicei, la p. 36–37. Din această perspectivă, a termenilor și a sintagmelor cromatice recente, „contribuția” altor ziare sau reviste există, dar este minimă în raport cu WP.

3) De multe ori în citatele de mai jos apare numele propriu *Pantone*. Este vorba despre un institut american cu această denumire, „o autoritate în materie de modă care dă tonul în privința culorilor ce vor fi în trend atât în zona de vestimentație, cât și de design interior” (WP, 19.VII.2019, p. 36). Acest institut, în luna decembrie a anului precedent, pur și simplu – după cercetări făcute timp de un an de zile – „decretează” care va fi culoarea sau nuanța „la modă” în anul viitor; din această perspectivă, vezi, dintre exemplele de mai jos, *greenery*, *grenadine*.

Iată, clasificate alfabetic, o serie de noi denumiri cromatice, indiferent dacă apar ca elemente lexicale unice sau în sintagme:

Autumn marple – „Despre *autumn marple* se poate spune că este culoarea dedicată nuanțelor clasice de toamnă, fiind un amestec de maro și oranj care inspiră căldură” (WP, 23.VIII.2017, p. 36); vezi și *grenadine*. Este un binom de proveniență engleză până acum neasimilat în limba română.

Ballet slipper – „O nuanță diafană de roz pal, cum este cea denumită de Pantone, poate fi alegerea perfectă pentru rochiile de cocktail... Din seria

de nuanțe care au darul de a te învălui plăcut în sezonul care urmează (n.n. – toamna) se remarcă și rozul pal *ballet slipper*, verdele proaspăt golden lime” (WP, 23.VIII.2017, p. 36). *Ballet slipper* este sinonim cu formația veche în limba română, *roz pal* (de altfel, utilizată de două ori în citatul de mai sus) și, dintre sintagmele recente, cu *pale dogwood* (*Aspecte*, p. 384). Este un binom de proveniență engleză până acum neasimilat în limba română.

Biton – „[Autoturismul] *Captur* mizează pe originalitatea combinațiilor de culori *biton*, cu pavilionul negru și corpul mașinii bej” (Ren., p. 5). Provine probabil din fr. *bitonal*, care, conform PR 2018, are o semnificație dublă, în cromatică și în muzică. Acest termen are o circulație relativ slabă în rândul culorilor preferate de automobilisti.

Butterum – „Amestecul dintre nuanța romului și cea a untului nu se putea numi decât *butterum*, iar delicioasa culoare are darul de a-ți oferi o senzație de confort în zilele răcoroase care vor veni, fiind o nuanță perfectă pentru tricotaje” (WP, 23.VIII.2017, p. 36); „[Se poartă] nuanțele clasice de toamnă precum navy peony, neutrul gray, *butterum* și tawny port” (*ibidem*).

Fiesta – „Nuanța de roșu a sezonului a fost denumită în mod sugestiv *Fiesta*, iar designerii au folosit-o în cele mai diverse ipostaze, de la vestimentația de seară la cea casual” (WP, 19.VIII.2019, p. 36).

Fresh – „O rochie Givenchy în această nuanță *fresh*” (WP, 25.VII.2017, p. 36). *Fresh* este sinonimul neologic al lui *proaspăt*.

Golden lime – „O nuanță de verde-gălbui denumită *golden lime* amintește de nuanța limetei” (WP, 23.VIII.2017, p. 36); vezi și *ballet slipper*. *Golden lime* este sinonim cu două sintagme românești, *verde proaspăt*, *verde crud* și *verde gălbui* (*Aspecte*, p. 384). Este un binom de proveniență engleză până acum neasimilat în limba română.

Greenery – „*Greenery*, verde crud este un amestec de galben și verde, este un verde-lămâie” (WP, 25.XI.2016, p. 41); „Culoarea anului 2017, anunțată de Institutul Pantone din SUA este *greenery*” (în traducere literală “verdeață”) (WP, 30.XII.2016, p. 36); „*Greenery* [a fost] desemnată culoarea anului 2017” (WP, 17.II.2017, p. 36); „*Greenery* sau verde-proaspăt” (WP, 21.I.2017, p. 36). *Greenery* apare chiar în textele de mai sus ca fiind sinonim cu *verde crud* și cu *verde proaspăt*, ambele sinonime între ele. Deși vedem aici că are încă două sinonime, având în vedere că a fost înregistrat în patru contexte, credem că are șansa de a figura cândva în limba română.

Grenadine – „Culoarea vedetă este *grenadine*, acest roșu aprins mat fiind recomandat de directoarea executivă a Institutului Pantone, L. Eisman” (WP, 25.VIII.2017, p. 36); „Paleta de culori pentru toamna 2017 înclină spre ideea de ‘căldură’, roșu-*grenadine* și autumn marple” (*ibidem*). Termenul *grenadine* este sinonim cu sintagmele românești *roșu aprins* și *roșu plin* (*Aspecte*, p. 384).

Hazelnut – „*Hazelnut* (alună de pădure), o culoare de tranziție care face legătura între anotimpuri în mod firesc” (WP, 25.XI.2016). Chiar în acest citat este explicită sinonimia între termenul independent *hazelnut* și sintagma *alună de pădure*.

Kale – „Nuanța *kale* este inspirată de frunzișul tânăr, de un verde intens, bogat, o nuanță de un verde profund” (WP, 25.XI.2016, p. 14); „Kaki de tipul verzei *Kale*” (*ibidem*, p. 40); „Nuanța *kale* oferă cadrul perfect pentru tonurile vibrante ale paletelor coloristice pentru anul viitor” (*ibidem*, p. 41) (de fapt, credem că aici este vorba de *broccoli*, deoarece în engleză *kale* înseamnă “conopidă”).

Lemon verbena – vezi *pink peacock*.

Lime – De specificat că termenul *lime*, care a fost înregistrat în MDN, apare și în compusul ad hoc *verde-lime, vibrant*: „Încântător! Modelul român Loredana Violeta Salanță atrage privirile cu o rochie de un *verde-lime vibrant*” (A., 29.V.2017, p. 16). De semnalat că a apărut pe piața românească și o băutură medicinală, *Liberseltzer* – care figurează, de exemplu, într-o reclamă la Realitatea TV din 27.XI.2017, la ora 10 – și are gustul acestei varietăți de lămâie. *Lime* este o variantă a lămâii verzi, a chitrei, cu coaja subțire și suc amar. Vezi și *golden lime*.

Mango – „Donatella Versace are creații în culori puternice, cum este galbenul, Donatella a ales nuanța ‘*mango*’, inspirată de exotismul fruct” (WP, 23.IX.2016, p. 42). Aici este vorba cu evidentă de interiorul galben al parfumatului fruct. Având în vedere că acest fruct se găsește în comerț la noi în țară, chiar dacă acum nu este prea răspândit, va avea, probabil, șansa de a circula și în română cu sensul cromatic.

Mango mojito – „Nu este mai prejos nici *mango mojito*, care amintește de miezul fructului *mango* și de băutura cubaneză [coctail pe bază de rom la care se adaugă apă gazoasă, lămâie verde, zahăr și frunze de mentă, vezi PR 2006, s.v. *mojito*] deci o culoare cu trimiteri clare la căldură, soare și distracție” (WP, 19.VII.2019, p. 37); vezi și *pink peacock*.

Marsala – „Un machiaj dramatic presupune buze negre, albastre, mov închis, *marsala, maro*” (T, X, 2015, p. 19); „Rochiile din pânză transparentă, în nuanțe de *marsala*” (A., 22.IV.2016, p. 42); vezi și *tawny port*. Acest termen are la bază numele propriu al localității *Marsala* din Sicilia, în zona căreia a fost cultivat din 1860 (cf. Zingarelli), un anumit tip de struguri dulci și parfumați din care s-a produs un faimos vin denumit *marsala*. Acesta a devenit cunoscut, de exemplu, în Anglia – unde se referă la un vin roșu – sau în Franța, unde este atestat din anul 1892 cu sensul “vin dulce produs în Sicilia” (PR 2017). În italiană, engleză și în franceză accepția cromatică nu este întâlnită, așa încât dezvoltarea semantică pare a se fi făcut numai în limba română, unde având trei prezențe până acum, este posibil să se răspândească acest termen și cu acest sens, care, însă, nu este

înregistrat în dicționarul Zingarelli. Nuanța *marsala* este sinonimă cu termenul vechi în română *roșcat*, iar dintre sintagmele recente cu *tawny port*.

Nawy peony – „*Nawy peony*, varianta de bleumarin pentru toamna lui 2017, o nuanță foarte închisă, aproape indigo... [se poartă] nuanțele clasice de toamnă precum *nawy peony*, *neutral gray*, *butterum* și *tawny port*” (WP, 25.VIII.2017, p. 36). Este un binom de proveniență engleză până acum neasimilat în limba română. Această sintagmă este sinonimă cu termenul utilizat și în citatul de mai sus, *bleumarin*.

Neo-noir – „[X. a jucat] și în thrillerul *neo-noir* regizat de Brian De Palma ‘Dulcele sărut al Daliei’” (WP, 19.VII.2019, p. 42). Aici termenul cromatic a fost deplasat pe teritoriul cinematografiei.

Neutral vezi neutral gray, skini.

Neutral gray – „*Neutral gray*, o nuanță simplă de gri neutru care se potrivește în combinație cu oricare alte culori” (WP, 7.IV.2017, p. 38); vezi și *nawy peony*. Este un binom de proveniență engleză până acum neasimilat în limba română. Oricum, formația este tautologică, pentru că ambele vocabule au sensul comun “cenușiu”, așa încât nu i se pot da șanse multe de viață lungă în limba română.

Nude – “De culoarea naturală a pielii umane” – „Pune-ți feminitatea în valoare cu o rochie *nude* din șifon” (acasa.ro, 2.VIII.2011). Termenul este foarte răspândit cu referință la pielea încălțăminte: „Ce culori se poartă anul acesta la pantofi? Se poartă în continuare și *nude* de orice tip, mat sau lucios” (Ev. z., 23.IV.2014, p. 14); „Fusta [reginei Spaniei] a fost asortată cu o cămașă albă și cu o pereche de sandale culoarea *nude*” (Ev. z., 5.IX.2015, p. 15). Lexemul *nude* este sinonim cu *skini* și cu toate sinonimele acestuia; deși este des întâlnit în presă (personal l-am înregistrat de 9 ori în *Aspecte*, p. 373–374), nu se poate spune că a fost integrat în limba română.

Nude lucios vezi nude.

Nude mat vezi nude.

Pale dogwood – „*Pale dogwood* este o nuanță de roz inocentă și pură, subtilă, cu o strălucire aparte” (WP, 25.XI.2016, p. 41) (de fapt este vorba de culoarea ramurilor arbustului *sânger* – engl. *dogwood* “sânger”). Sintagma *pale dogwood* este sinonimă cu *ballet slipper*. Este un binom de proveniență engleză până acum neasimilat în limba română.

Pink peacock – „De la mango mojito, lemon verbena și *pink peacock* la galben turmeric, iată cele mai potrivite variante în care puteți deveni o zeiță nubiană” (WP, 19.VII.2019, p. 36). Sintagma este sinonimă cu *roz* “ca bujorul”. Este un binom de proveniență engleză până acum neasimilat în limba română.

Pink yarrow – „Tropical și festiv, *pink yarrow* (n. r. culoarea trandafiriu a plantei *coada șoricelului*, engl. *yarrow* are sensul “coada șoricelului”) este o nuanță capricioasă care captează, stimulează și pune în

mişcare adrenalina privitorului. Pentru [unele case de modă] acest roz zemuriu se potrivește perfect atât în combinațiile de seară cât și în cele de zi” (WP, 25.XI.2016, p. 41). Este un binom de proveniență engleză până acum neasimilat în limba română; de altfel, nici termenul *pink* – devenit cunoscut la noi în special din cauză că figurează în titlul unui cunoscut film de producție americană – nu este înregistrat în DOOM II și în MDN IX (vezi Dimitrescu, *Note*, p. 159).

Primerose yellow – „*Primerose yellow* inspiră căldură și vitalitate” (WP, 25.XI.2016, p. 40). De remarcat că *primerose* semnifică o “floare galbenă, asemănătoare primulei”, deci binomul de mai sus este o exprimare tautologică prin prezența lui *yellow*, cuprins deja, prin semnificația cromatică, în *primerose*! Este un binom de proveniență engleză până acum neasimilat în limba română.

Roșu magenta – „Noua gamă de rujuri de la Guerlin, Kiss Kiss a apărut în variante de *roșu magenta*, auriu, cărămiziu, roz-perlat sau roșu burgundiu” (ziare.com, 24.IV.2008); „Culorile disponibile ale carcasei [de mașină] (albastru și *magenta*) îi conferă un plus de stil” (ziare.com, 28.XII.2014). Nuanța definită prin *roșu magenta* este astăzi bine cunoscută la noi în țară datorită împrejurării că Telekom-ul a adoptat, din 2014, pe toate chitanțele, această nuanță de roșu cu o tentă violacee-frez; cu această ocazie trebuie să menționăm că în DTC acest termen nu este corect definit ca fiind pur și simplu “roșu”, și nici în MDN, unde este descris ca fiind “roșu aprins”. Nicăieri nu se amintește de componenta *frez* sau *violacee* a acestei nuanțe! Originea termenului *magenta* este în limba italiană, unde s-a pornit de la culoarea sângelui vărsat la celebra bătălie din anul 1859 din localitatea *Magenta*. Este greu de înțeles de ce, în dicționarul de înaltă ținută Zingarelli – unde nuanța *magenta* este corect definită ca fiind “rezultanta combinației între culorile *roșu* și *violeț*” – este invocat anul 1894 pentru bătălia de la Magenta; termenul figurează cu acest sens cromatic și în limbile engleză și franceză, aici încă din anul 1862, conform PR 2017, cu precizarea: „din domeniul coloristicii folosit în imprimărie și în fotografie”.

Rouge-flamme – „Culoare preferată mai ales de unele doamne care conduc automobilele este *rouge-flamme*” (Ren., p. 25), formație sinonimă cu *roșu-aprins*.

Seren – „Culorile acestui an, stabilite de Institutul american Pantone, respectiv *albastru-seren* și roșu-cuarț, se păstrează și în 2017” (WP, 11.XI.2016, p. 40); „Decorațiune *albastru seren*” (WP, 2.XII.2016, p. 41).

Serenity – „Dacă vrei să aduci o notă de prospețime, foarte șic, poți aborda culorile anului 2016: roz-cuarț, și *serenity*” (WP, 12.II.2016, p. 42). Termenul este sinonim cu *bleu* și cu *seren*.

Shaded spruce – „*Shaded spruce* (‘umbrit elegant’, n.n.) este o nuanță care ar putea fi cel mai bine descrisă ca *turcoaz închis*” (WP, 25.XI.2016, p. 36). Sinonimia cu *turcoaz închis* reiese din citatul precedent.

Este un binom de proveniență engleză până acum neasimilat în limba română.

Skini – “De culoarea naturală a pielii umane” – „Se poartă nud! Și nu este nudul la care te gândești. Este vorba despre culoarea crem, cafea cu lapte, nud, nude, neutral, *skini*, spune-le cum vrei” (Euforia TV, la telejurnalul din 30.XI.2014, ora 14); interesant aici este bogatul lanț sinonimic *crem, cafea cu lapte, nud, nude, neutral, skini* în care însă credem că nu își are locul termenul *neutral* cu sensul “gri” și nu cu accepția “bej”, ca la toate celelalte lexeme.

Tawny port – „*Tawny port* este o nuanță solidă, tot de roșu, bogată și îndrăzneată... fiind comparată cu un vin dens de Bordeaux. Nuanță rafinată și elegantă, aduce aminte de culoarea anului 2015, *marsala*, fiind diferită de aceasta cu numai câteva tonuri” (WP, 25.VIII.2017, p. 36); vezi și *navy peony*. Dintre termenii recenți este sinonim cu *marsala*. Este un binom de proveniență engleză neasimilat în limba română.

Turmeric – „*Turmeric* [numit așa] după exotical condiment, nuanță aflată între galben și portocaliu, este o nuanță-fetiș a sezonului estival; acesta a fost prezent în colecțiile Valentino, Hermes, Fendi și Carolina Herera” (WP, 19.VII.2019, p. 37); vezi și *pink peacock*. *Turmeric*, inexistent în dicționarele românești, este cunoscut drept condiment, mai de multă vreme, sub forma *șofran* (de India), de origine slavă, care, în a se aminti de *turmeric*.

Wenge – „O eleganță tinerească este obținută prin alăturarea unor piese închise, *wenge*, unor canapele de pânză bej” (egirl.ro, 14.VIII.2006); „Am observat că e tare la modă *wenge*” (kudika.ro, 12.XII.2008); „Bucătăria Selena [este de culoarea] *wenge* plus alb” (Ev. z., XI, 2014, p. 7). De menționat că, în Chelaru-Murăruș, C.N., p. 185–188, sunt înregistrate multe variante ale lui *maro*, iar, la p. 187, *wenge* apare precedat de *maro* (*maro-wenge*). Termenul nu figurează în dicționarele românești.

Câteva observații cu caracter general la lista cu elemente cromatice recente, anterior expusă:

A) Cu elementele coloristice de mai sus remarcăm că s-au îmbogățit atât unele culori, cât și unele nuanțe (de reținut că acele culori care nu s-au îmbogățit în ultima perioadă cu elemente străine sunt semnalate prin –):

Roșu: *fiesta, grenadine, magenta, marsala, rouge flamme, tawny port* – 6 elemente;

Nuanța roz: *ballet slipper, pale dogwood, pink peacock, pink yarow* – 4 elemente;

Nuanța maro: *autumne marple, wenge* – 2 elemente.

Portocaliu –.

Galben – *lemon verbena* – 1 element.

Nuanțele: *mango, mango mojito, primerose yalley, turmeric* – 4 elemente.

Verde –

Nuanțele: *golden lime, greenery, lime, verde-lime* – 4 elemente.

Albastru –

Nuanța bleu: *seren, serenity* – 2 elemente.

Nuanța turcoaz: *shaded spruce* – 1 element.

Nuanța bleumarin: *nawy peony* – 1 element.

Violet –

Indigo –

Nonculori:

Alb –

Nuanțe:

bej: *butter, hazelnut, nude, skini* – 4 elemente.

Negru – *neo-noir* – 1 element.

Nuanța gri: *neutral, neutral gray* – 2 elemente.

În plus s-au adăugat două elemente noi cu caracter general: *biton* și *fresh*.

În ordinea numărului de elemente străine cu care s-au îmbogățit *culorile* sunt:

Roșu – cu 12 elemente.

Galben – cu 5 elemente.

Verde – cu 4 elemente.

Albastru – cu 4 elemente.

Iar *nonculorile*:

Alb – cu 4 elemente.

Negru – cu 3 elemente.

Se poate observa că, din totalul de 34 de elemente cromatice cercetate aici, cel mai mult, fiind vorba de texte extrase în special vara, s-au îmbogățit culorile „solare”, *roșul* și *galbenul*.

B) Cele 34 de noi elemente sunt exprimate atât prin termeni unici cât și prin termeni prezenți în sintagme alcătuite fiecare din câte două componente; raportul dintre acestea este extrem de echilibrat, cu un mic „plus” raportat la termenii unici: 18 sunt termeni unici, iar 16 sunt termeni în sintagme sub formă de binoame.

C) După numărul de apariții în textele din ziarele despuiate de noi, termenii și sintagmele cromatice apar astfel:

– O ocurență: *ballet slipper, biton, butterum, fiesta, hazelnut, lemon verbena, mango, nawy peon, neo-noir, nude lucios, nude mat, pale yarrow, pink prony, primerose yellow, serenity, shaded spruce, skini* – 17 elemente lexicale.

– Două ocurențe: *autumn marple, fresh, golden lime, grenadine, kale, lime, mango mojito, neutral, neutral gray, seren, turmeric* – 11 elemente lexicale.

– Trei ocurențe: *marsala, tawny port, wenge* – 3 elemente lexicale.

– Patru ocurențe: *greenery* – un element lexical.

– Nouă ocurențe: *nude* – un element lexical.

O notă specială pentru roșu *magenta*, care apare în citatele de mai sus numai de două ori, dar figurează în toate textele trimise de Telekom, deci are o mare răspândire.

D) Din perspectivă etimologică, cei mai mulți termeni și binoame cromatice sunt de origine engleză, termeni pe care nu îi vom mai aminti, dar ne vom opri asupra lexemelor de altă origine, și anume: *biton, neo-noir* și *rouge flamme* care sunt de proveniență franceză; sunt spanioli: *fiesta* și *mojito*; *hazelnut* este german; *verbena* este latină; *seren* este de sursă italiană.

Alte elemente dintre cele cercetate de noi în acest text au proveniențe, probabile, multiple. Astfel, *lime* poate fi de origine franceză, engleză; *mango* este de sursă italiană, portugheză; *magenta* se poate explica chiar prin trei limbi, prin italiană, engleză, franceză.

E) Ultima problemă este cea mai spinoasă: ce se alege de aceste 34 de elemente cromatice? Câte vor supraviețui? În general, în DCR am considerat că dacă un termen este cunoscut prin două prezențe are șansa de a se impune în limba noastră. În cazul special al termenilor unici și, mai ales, al sintagmelor coloristice, situația este, însă, alta. Se observă că, chiar dacă un termen este prezent de la 2 chiar până la 9 ori (este cazul lexemului *nude*, despre care nu se poate afirma că până acum s-ar fi implantat în română!), siguranța stabilizării lui în română rămâne incertă. Motivele? Cele mai numeroase din cauză că unele nu reprezintă, de fapt, niște nuanțe sensibil diferite față de altele într-adevăr noi; și deseori un termen cromatic este sinonim cu un alt termen din vechiul fond al limbii sau, mai rar, cu o sintagmă recentă, iar altele sintagmele sunt tautologice, deci inutile – vezi mai sus *neutral grey* sau *primerose yellow*. Dintre termenii aflați în lista de mai sus probabil vor rezista trecerii timpului doar câțiva, și anume *mango, marsala, magenta*, probabil și *pink*. Din păcate, zona culorilor și a nuanțelor

este extrem de „mișcătoare” și este poate chiar mai greu decât în alte cazuri să se facă pronosticuri. Oricum, sintagmele – destul de greoaie, conținând termeni relativ necunoscuți, în engleză – nu credem că vor supraviețui în aria limbii comune, ci vor rezista, cel mult, în lumea și în limbajul anumitor persoane cultivate.

Bibliografie, surse:

- A. = *Adevărul*, ziar, înainte și după 1990, București.
 acasa.ro = pagina de internet a postului de TV Acasă TV, după 1990, București.
 Chelaru-Murăruș, CN = Oana Chelaru-Murăruș. Despre culori și nuanțe în epoca globalizării. Noi termeni cromatici în româna actuală (Studiu de caz: *gri și maro*). În Rodica Zafiu, Camelia Ușurelu, Helga Bogdan Oprea (coord.). *Limba română: ipostaze ale variației lingvistice. Actele celui de-al 10-lea Colocviu Internațional al Departamentului de Lingvistică*. Vol. I (*Gramatică și fonologie. Lexic, semantică, terminologii. Istoria limbii române, dialectologie și filologie*). București: Editura Universității din București, 183–196.
 Chelaru-Murăruș, DNC = Oana Chelaru-Murăruș. Dinamica numelor de culori în româna actuală. În Rodica Zafiu, Ariadna Ștefănescu (coord.). *Limba română: direcții actuale în cercetarea lingvistică. Actele celui de-al 11-lea Colocviu Internațional al Departamentului de Lingvistică*. Vol. II (*Lexic, semantică, terminologii. Stilistică, pragmatică retorică și argumentare*). București: Editura Universității din București, 2012, 203–217.
 DA = Dicționarul Academiei.
 DCR = Florica Dimitrescu, *Dicționar de cuvinte recente*, București, 1982.
 Dimitrescu, *Aspecte* = Florica Dimitrescu, *Aspecte din istoria lexicului românesc*. București: Editura Universității din București, 2018.
 Dimitrescu, *Note* = Florica Dimitrescu. Note asupra unor denumiri din cromatica actuală. În Isabela Nedelcu *et alii* (coord.). SL, 2011, 155–164.
 DMAR = Dorina N. Rusu, *Dicționar. Membrii Academiei Române. 1866–2010*. Ediția a IV-a. București: Fundația Națională pentru Știință și Artă, 2010.
 DOOM II = Ioana Vintilă-Rădulescu (coord.). *Dicționar ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române*. Ediția a II-a. București: Editura Univers Enciclopedic, 2005.
 DS = Luiza Seche, Mircea Seche, *Dicționarul de sinonime al limbii române*. București: Editura Univers Enciclopedic, 1997.
 DTC = Eugen Bulai, *Dicționar de termeni cromatici*. București: Editura Viitorul Românesc, 1997.
 egirl.ro = publicație on line dedicată tinerelor, după 1990, București.
 Euforia = *Euforia*, canal de TV după 1990, București.
 Ev. z. = *Evenimentul zilei*, ziar, după 1990, București.
 kudika.ro = ediție online a publicației „Kudika”, după 1990, București.
 LR Direcții = *Limba română. Direcții actuale în cercetarea lingvistică*, editori: Rodica Zafiu, Ariadna Ștefănescu. București: Editura Universității din București, 2012.

- PR = *Le Petit Robert*, edițiile din 2016, 2017, 2018, 2019. Paris: Éditions Le Robert.
- Realitatea TV = *Realitatea românească*, canal de TV, după 1990, București.
- Ren. = *Renault Capture*, prospect, București, 2016.
- T. = *Tabú*, revistă, după 1990, București.
- SL = *Studii de lingvistică. Omagiu profesoarei Angela Bidu-Vrănceanu*. București: Editura Universității din București, 2011.
- WP = *Weekend plăcut*, suplimentul de sâmbăta al ziarului *Adevărul*, după 1990, București.
- ziare.com = site dedicat informațiilor cotidiene la nivel național
- Zingarelli = N. Zingarelli, *Vocabolario della lingua italiana*, ed. a XII-a, a cura di Miro Dogniotti e Luigi Rosiello, Bologna, 2007.